

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2023 m. sausio 3 d. Nr. 429-5
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Revolut Bank UAB* (buvusi *Revolut Payments UAB*¹) (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2021 m. gruodžio 3 d. pareiškėjas susisiekė su banku per banko mobiliąją programėlę ir informavo, kad buvo apgautas sukčių. Pokalbio metu pareiškėjas nurodė, kad jam tą dieną paskambino asmuo, prisistatęs „Revolut“ darbuotoju. Paskambinęs asmuo informavo, kad pareiškėjo mokėjimo sąskaitoje buvo pastebėta neteisėta veikla, todėl, siekdamas apsaugoti šią sąskaitą, pareiškėjas turi pervesti savo lėšas į naują mokėjimo sąskaitą, sukurtą skambinusio asmens. Pokalbio su trečiuoju asmeniu metu pareiškėjas inicijavo ir patvirtinto 8 949 GBP vertės mokėjimą, atliktą Y. Y. naudai (toliau – Ginčijamas mokėjimas).

2021 m. gruodžio 3 d. bankas susisiekė su naudos gavėjo banku, siekdamas padėti pareiškėjui atgauti prarastas lėšas. Naudos gavėjo bankui neatsakius, buvo išsiųsti keturi priminimai, tačiau naudos gavėjo bankas į juos bankui nepateikė atsakymo.

2022 m. sausio 5 d. bankas informavo pareiškėją, kad, atlikus tyrimą, buvo priimtas sprendimas negražinti pareiškėjui Ginčijamo mokėjimo sumos, atsižvelgiant į tai, kad Ginčijamas mokėjimas buvo tinkamai autorizuotas ir atliktas po banko įspėjimų apie galimą sukčiavimą.

Pareiškėjas nesutinka su banko sprendimu negražinti ir (ar) nekompensuoti jam Ginčijamo mokėjimo sumos. Kreipimesi pareiškėjas teigia, kad 2021 m. gruodžio 3 d. gavo el. laišką ir SMS žinutes, tariamai išsiųstas banko ir informuojančias pareiškėją, kad jo mokėjimo sąskaitoje buvo pastebėta įtartina veikla, todėl jo mokėjimo kortelė buvo užblokuota. Pareiškėjas buvo raginamas sulaukti banko darbuotojo skambučio ir padedamas banko darbuotojo pervesti mokėjimo kortelės sąskaitoje esančias lėšas į kitą naujai pareiškėjui atidarytą sąskaitą. Atlikęs Ginčijamą mokėjimą ir užbaigęs pokalbį su tariamu banko darbuotoju, pareiškėjas teigia supratęs, kad buvo apgautas sukčių. Pareiškėjas teigia nedelsdamas kreipėsis į banką dėl Ginčijamo mokėjimo atšaukimo ir (ar) jo lėšų gražinimo į pareiškėjo sąskaitą banke, tačiau banko buvęs informuotas, kad niekuo negalima padėti pareiškėjui. Kreipimesi pareiškėjas prašo rekomenduoti bankui kompensuoti pareiškėjui Ginčijamo mokėjimo sumą – 8 949 GBP.

Bankas nesutinka tenkinti pareiškėjo reikalavimo. Atsiliepime bankas nurodo, kad, atlikus vidinį tyrimą dėl pareiškėjo Ginčijamo mokėjimo, paaiškėjo, kad pareiškėjas banko automatizuotų sistemų buvo tinkamai informuotas apie abejotiną bei įtartina ketinamo atlikti Ginčijamo mokėjimo pobūdį ir kad atlikus minėtą mokėjimą egzistuoja reali tikimybė, kad pareiškėjas taps sukčių auka bei praras pervestas lėšas. Bankas nurodo, kad banko saugos sistemos buvo aktyvuotos bei veiksmingos pareiškėjo Ginčijamo mokėjimo atžvilgiu.

Vis dėlto, nepaisydamas gautų įspėjimų, pareiškėjas autorizavo Ginčijamą mokėjimą. Aplinkybė, kad pareiškėjas nekreipė dėmesio į jam išsiųstus pranešimus apie didelę galimo

¹ *Revolut Payments UAB* buvo reorganizuota, ją prijungiant prie *Revolut Bank UAB*, todėl nuo 2022 m. liepos 1 d. *Revolut Payments UAB* teisės ir pareigos pagal jos sudarytas galiojančias finansinių paslaugų ir kitas sutartis, įskaitant iš šių sutarčių kilusius ginčus, perėjo *Revolut Bank UAB*.

sukčiavimo rizikos tikimybę, banko vertinimu, papildomai patvirtina buvus didelį pareiškėjo neatsargumą. Bankas nurodo, kad veikė pagal teisės aktų bei paslaugų teikimo sąlygų nuostatas ir tinkamai įvykdė gautą ir paties pareiškėjo autorizuotą mokėjimo nurodymą, todėl nelaikytinas atsakingu už pareiškėjo nuostolius, atsiradusius įvykdžius Ginčijamą mokėjimą. Atsiliepime bankas prašo atmesti pareiškėjo reikalavimą kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Pareiškėjo ir banko ginčas kilo dėl banko atsisakymo gražinti ir (ar) kompensuoti pareiškėjui Ginčijamo mokėjimo sumą, kurios pareiškėjas teigia netekęs apgautas banko atstovu apsimetusio asmens (asmenų).

Pareiškėjas neginčija pats inicijavęs ir autorizavęs Ginčijamą mokėjimą, tačiau, atsižvelgdamas į tai, kad buvo apgautas sukčių, bankas, pareiškėjo manymu, turėtų kompensuoti ir (ar) gražinti pareiškėjui Ginčijamo mokėjimo sumą. Banko vertinimu, mokėjimo paslaugų teikėjui pareiga gražinti ginčijamų mokėjimo operacijų sumas kiltų tik tokiu atveju, jei mokėjimo operacijos būtų neautorizuotos ir (ar) įvykdytos netinkamai. Nagrinėjamoje situacijoje, banko teigimu, Ginčijamas mokėjimas ne tik buvo autorizuotas paties pareiškėjo, bet bankas šį Ginčijamą mokėjimą ir tinkamai įvykdė, o apie su Ginčijamo mokėjimo įvykdymu susijusias sukčiavimo rizikas informavo pareiškėją. Dėl šios priežasties bankas teigia negalintis būti įpareigotas gražinti pareiškėjui tinkamai autorizuotu mokėjimo nurodymu inicijuoto Ginčijamo mokėjimo sumos.

Siekdamas išspręsti tarp šalių kilusį ginčą ir įvertinti pareiškėjo bankui keliamo reikalavimo pagrįstumą, Lietuvos bankas vertins, ar: 1) bankas tinkamai reagavo į pareiškėjo prašymą atšaukti Ginčijamą mokėjimą ir pagrįstai jį įvykdė; 2) bankas turi pareigą gražinti ir (ar) kompensuoti pareiškėjui Ginčijamo mokėjimo sumą.

1. Dėl mokėjimo nurodymo įvykdyti Ginčijamą mokėjimą atšaukimo

Nagrinėjant ginčą nustatytomis aplinkybėmis, pareiškėjas siekia atgauti lėšas už tinkamai paties pareiškėjo autorizuotą Ginčijamą mokėjimą.

Vis dėlto, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 1 dalimi, mokėjimo paslaugų vartotojas negali atšaukti mokėjimo nurodymo po to, kai jį gauna mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis. Minėto Mokėjimų įstatymo straipsnio 4 dalyje taip pat nustatyta, kad, pasibaigus 1 dalyje nurodytam laikotarpiui, mokėjimo nurodymas gali būti atšauktas tik tuo atveju, kai dėl to susitaria mokėjimo paslaugų vartotojas ir atitinkamas mokėjimo paslaugų teikėjas, o šio straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais būtinas ir gavėjo sutikimas.

Taigi, pasibaigus Mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje nurodytam terminui, mokėjimo nurodymas gali būti atšauktas tik dėl to susitarus vartotojui ir jo mokėjimo paslaugų teikėjui, todėl nurodytos galimybės įtvirtinimas Mokėjimų įstatyme neturėtų būti vertinamas kaip priverstinis lėšų gražinimas mokėtojui, esant jo atitinkamam prašymui (pasibaigus 44 straipsnio 1 dalyje nurodytam terminui).

Ginčo bylos duomenimis, pareiškėjo Ginčijamas mokėjimas buvo atliktas 2021 m. gruodžio 3 d. 14:55 val., o pareiškėjas į banką per banko mobiliąją pokalbių programėlę dėl Ginčijamo mokėjimo atšaukimo kreipėsi tos pačios dienos 15:18 val. Vadinasi, pareiškėjas į banką dėl mokėjimo nurodymo įvykdyti Ginčijamą mokėjimą atšaukimo ir jo lėšų gražinimo kreipėsi jau tada, kai šį mokėjimo nurodymą bankas buvo gavęs ir ši mokėjimo operacija buvo įvykdyta, todėl Mokėjimų įstatyme nustatymas mokėjimo nurodymo atšaukimo terminas jau buvo praėjęs.

Remiantis banko paslaugų teikimo sąlygų (angl. *Personal Terms*²) 18 punktu, „mokėjimą

² <https://www.revolut.com/lt-LT/legal/terms>

(įskaitant periodinį mokėjimą arba SEPA tiesioginį debetą) galite atšaukti bet kuriuo metu iki darbo dienos, kuri yra prieš mokėjimo iš jūsų sąskaitos įvykdymo terminą, pabaigos. Negalite atšaukti mokėjimo tą pačią dieną, kai jis turi būti įvykdytas iš jūsų sąskaitos. Tai reiškia, kad negalite atšaukti pervedimų tarp „Revolut“ sąskaitų.³

Banko duomenimis, Ginčijamo mokėjimo suma visų pirma buvo pervesta į lėšų gavėjo sąskaitą banke, o vėliau pervesta į lėšų gavėjo sąskaitą kitoje mokėjimo įstaigoje. Kaip paaikškino bankas, mokėjimo nurodymai tarp banko sąskaitų yra gaunami iš karto po to, kai yra pateikiami vykdyti. Vadovaudamasis Privatiems klientams taikomų sąlygų 18 punkto nuostatomis, bankas pažymi, kad negalima atšaukti mokėjimo pervedimų tarp banko sąskaitų. Vadinasi, nagrinėjamo ginčo atveju nebuvo nustatytos ir sąlygos, kada pagal banko paslaugų teikimo sąlygas mokėjimo nurodymus, patvirtintus šalių sutartu būdu, bankas gali atšaukti.

Kaip minėta, ginčo tarp šalių dėl Ginčijamo mokėjimo tinkamo autorizavimo nekyla. Atsižvelgiant į tai, būtina pažymėti, kad, pagal Mokėjimų įstatymo 46 straipsnį, mokėjimo paslaugų teikėjas privalo užtikrinti, kad po mokėjimo nurodymo gavimo mokėjimo operacijos suma būtų įskaityta į mokėjimo nurodyme nurodyto gavėjo sąskaitą minėtame straipsnyje nustatytais terminais, o Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje nustatyta mokėjimo paslaugų teikėjo atsakomybė už mokėtojo inicijuotos mokėjimo operacijos neįvykdymą, netinkamą ar pavėluotą įvykdymą.

Remiantis ginčo byloje turimais duomenimis ir ginčo nagrinėjimo metu nustatytais aplinkybėmis, teigtina, kad bankas savo, kaip mokėjimo paslaugų teikėjo, įsipareigojimus pareiškėjo inicijuoto Ginčijamo mokėjimo atžvilgiu įvykdė tinkamai.

2. Dėl banko atsakomybės gražinti ir (ar) kompensuoti Ginčijamo mokėjimo lėšas

Pareiškėjo reikalavimas atlyginti jo dėl Ginčijamo mokėjimo įvykdymo, nulemtu įvykusios sukčiavimo atakos, atsiradusius nuostolius, pagal savo esmę laikytinas reikalavimu taikyti civilinę atsakomybę banko atžvilgiu.

Pagal civilinės atsakomybės sampratą, civilinė atsakomybė – tai turtinė prievolė, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas, o kita šalis privalo atlyginti padarytus nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.245 straipsnio 1 dalis). Vadovaujantis CK 6.246 straipsnio 1 dalimi, civilinė atsakomybė atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas veikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai. Taigi, civilinė atsakomybė atsiranda esant asmens, įpareigoto atlikti atitinkamus veiksmus ar nuo jų susilaikyti, neteisėtiems veiksams ar neveikimui, taip pat kaltei dėl šių neteisėtų veiksmų padarymo ar neveikimo, žalai ir priežastiniam ryšiui tarp veiksmų ar neveikimo ir atsiradusios žalos (CK 6.246–6.249 straipsniai)⁴. Be to, CK 6.256 straipsnio 4 dalis nustato, kad kai sutartinės prievolės neįvykdo ar netinkamai ją įvykdo įmonė (verslininkas), tai ji atsako visais atvejais, jei neįrodo, kad prievolės neįvykdė ar netinkamai ją įvykdė dėl nenugalimos jėgos, jeigu įstatymai ar sutartis nenumato ko kita.

Kasacinis teismas savo praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad sutartinei civilinei atsakomybei žalos (įskaitant negautas pajamas) atlyginimo forma (CK 6.245 straipsnio 3 dalis, 6.256 straipsnis) taikyti nepakanka sutarties neįvykdymo (pažeidimo) fakto, sutartinei civilinei atsakomybei taikyti yra būtinas šių sąlygų visetas – bent vienos sąlygos nebuvimas eliminuoja civilinės atsakomybės taikymo galimybę⁵.

Taigi, nagrinėjamu atveju civilinė atsakomybė banko atžvilgiu bendraisiais CK nustatytais pagrindais būtų taikoma tik nustačius visų trijų civilinės atsakomybės sąlygų – neteisėtų banko veiksmų, pareiškėjo nuostolių (negražintos Ginčijamo mokėjimo sumos) ir priežastinio ryšio tarp banko neteisėtų veiksmų ir pareiškėjo nuostolių, visumą.

Ginčo nagrinėjimo metu nustatytais ir šalių neginčijamomis aplinkybėmis, pareiškėjas, apgautas trečiojo asmens, prisistačiusio banko atstovu, dėl jo banko sąskaitoje esančių lėšų saugumo ir atlikdamas tam skirtus trečiųjų asmenų nurodymus – inicijuodamas ir

³ Tekstas originalia – anglų k.: „You can cancel a payment (including a recurring payment or a SEPA direct debit) at any time up to the end of the business day before the payment is due to be paid from your account. You can't cancel a payment on the same day it's due to be paid from your account. This means that you cannot cancel transfers between Revolut accounts.“

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2002 m. balandžio 15 d. nutartis, priimta civilinėje byloje UAB „Vasario koncernas“ v. Teisingumo ministerija, bylos Nr. 3K-3-600/2002.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-144-915/2018, 31 punktas.

patvirtindamas Ginčijamą mokėjimą, patyrė 8 949 GBP nuostolių (žalos).

Vertinant, ar nustatytos prielaidos konstatuoti banko neteisėtus veiksmus, kaip būtinąją civilinės atsakomybės taikymo sąlygą, reikia vadovautis ginčo byloje esančiais duomenimis ir nustatytomis aplinkybėmis.

Nustatyta, kad bankas pareiškėjo tinkamai autorizuotą mokėjimo nurodymą įvykdyti Ginčijamą mokėjimą įvykdė tinkamai, t. y. teisės aktų ir šalių bendrojoje sutartyje nustatytais terminais ir tvarka. Aplinkybių ir jas pagrindžiančių duomenų, kad bankas kitu būdu būtų pažeidęs šalių susitarimo (bendrosios sutarties) sąlygas, neįvykdęs jam keliamų teisės aktų reikalavimų ir dėl to galėjo būti įvykdytas Ginčijamas mokėjimas, taip pat nenustatyta.

Papildomai atkreiptinas dėmesys į tai, kad, banko kartu su atsiliepimu pateiktais duomenimis, prieš autorizuodamas Ginčijamą mokėjimą, pareiškėjui trimis skirtingais įspėjimais banko automatizuotų saugumo sistemų buvo perspėtas apie abejotiną bei įtartą inicijuoto mokėjimo pobūdį ir kad atlikus šį mokėjimą egzistuoja reali tikimybė, jog pareiškėjas taps sukčių auka bei praras pervestas lėšas.

Pareiškėjui mobiliojoje banko programėlėje suvedus naujo naudos gavėjo duomenis ir inicijavus Ginčijamą mokėjimą, jam buvo parodytas autorizuoto mokėjimo (angl. *Authorized Push Payment*) įspėjimas (toliau – APP įspėjimas). Minėtame įspėjime buvo klausiama, ar pareiškėjas pažįsta nurodytą naudos gavėją ir juo pasitiki, priešingu atveju egzistuoja grėsmė, kad bankas negalės atgauti sukčiams pervestų lėšų: „Ar žinote ir pasitikite šiuo gavėju? Jei nesate tikri, nemokėkite jiems, nes gali būti, kad negalėsime jums padėti atgauti šių pinigų. Atminkite, kad sukčiai gali apsimesti kitais asmenimis ir mes niekada nereikalausime jūsų atlikti mokėjimus.“⁶ Gavęs šį įspėjimą, pareiškėjas patvirtino naują naudos gavėją.

Po šio veiksmo banko saugos sistemos nustatė, kad pareiškėjo nurodyto Ginčijamo mokėjimo gavėjo duomenys neatitiko naudos gavėjo sąskaitoje nurodytų duomenų. Dėl šios priežasties pareiškėjui buvo parodytas pranešimas apie mokėjimo gavėjo vardo nesutapimą (angl. *Confirmation of Payee*) (toliau – COP pranešimas). COP įspėjime buvo nurodyta: „Sąskaitos pavadinimas nesutampa. Gavėjo bankas nurodė, kad jūsų įvestas vardas nesutampa su sąskaitos pavadinimu. Dar kartą patikrinkite išsamią informaciją ir tęskite tik tuo atveju, jei esate tikri, kad gavėjas yra patikimas.“⁷ Pareiškėjas patvirtino naują naudos gavėją po šio pranešimo.

Pareiškėjui patvirtinus naują naudos gavėją po mokėjimo inicijavimo, banko saugumo sistema aktyvavo autorizuoto mokėjimo atsisakymo funkciją (angl. *Authorized Push Payment Model Decline*) (toliau – APP atsisakymas). Tai, kaip paaiškino bankas, reiškia, kad pareiškėjo inicijuotas mokėjimas buvo automatiškai atmetas ir pareiškėjas buvo perspėtas dėl didelės sukčiavimo rizikos. Tačiau toks banko saugos sistemos priimtas sprendimas neužkerta kelio klientui atlikti pasirinktam naudos gavėjui norimos mokėjimo operacijos, kuri buvo atšaukta automatiškai. Norėdamas atlikti mokėjimo operaciją, klientas gali tai padaryti inicijuodamas tą pačią mokėjimo operaciją dar kartą, suveddamas analogiškus duomenis, tai šiuo atveju ir padarė pareiškėjas.

Kaip nurodo bankas, pareiškėjui buvo siųsti trys skirtingo pobūdžio banko automatizuotų saugo sistemų įspėjimai, tačiau, nepaisydamas šių įspėjimų, net ir po autorizuoto mokėjimo atsisakymo funkcijos aktyvavimo, pareiškėjas pakartotinai inicijavo ir patvirtino Ginčijamą mokėjimą⁸. Tai, kad pareiškėjui buvo siųsti minėti įspėjimo turinio pranešimai, patvirtina ginčo byloje esantys banko vidinių sistemų duomenys.

Būtina pažymėti, kad pats pareiškėjas savo reikalavimo bankui grąžinti ir (ar) kompensuoti Ginčijamo mokėjimo sumą jokiais papildomais argumentais, be nurodytos sukčiavimo aplinkybės, nepagrindžia. Taigi, keldamas bankui reikalavimą, pareiškėjas niekaip nepagrindžia ir neargumentuoja savo pozicijos, kodėl, jo vertinimu, būtent bankas turėtų prisiimti atsakomybę už pareiškėjo nuostolius, patirtus tinkamai įvykdžius Ginčijamą mokėjimą, kurį pats pareiškėjas laisva valia tinkamai autorizavo ne tik kritiškai nevertindamas el. laiške, SMS žinutėse bei telefonu gautų trečiųjų asmenų nurodymų, bet ir visiškai nepaisydamas ir

⁶ Tekstas originalo (anglų) kalba: „Do you know and trust this payee? In you're unsure, don't pay them, as we may be not able to help you get your money back. Remember, fraudsters can impersonate others and we will never ask you to make a payment.“

⁷ „Account name doesn't match. The recipient's bank said the name you entered is not the name on account. Please double check the details and only continue if you're sure the recipient is trustworthy.“

⁸ Banko vidaus sistemų duomenimis, pareiškėjai mokėjimo įspėjimo atsisakymo pranešimai siųsti: 2022 m. liepos 4 d. 13 val. 16 min. dėl 400 Eur Ginčijamo mokėjimo naudos gavėjai M.F.; 2022 m. liepos 4 d. 13 val. 44 min. dėl 500 Eur Ginčijamo mokėjimo naudos gavėjui O.R.; 2022 m. liepos 5 d. 12 val. 33 min. dėl 500 Eur Ginčijamo mokėjimo naudos gavėjui D. L.

atmesdamas banko automatizuotos saugumo sistemos pranešimus, informavusius apie rizikingą inicijuoto Ginčijamo mokėjimo pobūdį.

Kaip minėta, vertindamas vartotojo reikalavimo pagrįstumą, Lietuvos bankas remiasi ginčo šalių pateiktais konkrečiais įrodymais, kurių pagrindu priima sprendimą. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad nagrinėjamo ginčo byloje nėra jokių duomenų, galinčių patvirtinti, kad bankas, įvykdydamas Ginčijamą mokėjimą, būtų nesilaikęs teisės aktų reikalavimų ar šalių susitarimo (bendrosios sutarties) sąlygų, taigi, atlikęs neteisėtus veiksmus, kurių nulemtus nuostolius (Ginčijamo mokėjimo sumą) pareiškėjui turėtų kompensuoti.

Neteisėti veiksmai yra būtinoji sutartinės atsakomybės sąlyga – nenustačius neteisėtų veiksmų, nėra pagrindo sutartinei civilinei atsakomybei kilti⁹. Kaip buvo konstatuota pirmiau, sutartinei civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti civilinės atsakomybės sąlygų visetą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra nurodęs, kad jei ieškovas neįrodo sutarties neįvykdymo, jo įrodinėjami nuostoliai ir priežastinis ryšys yra tik tariami, objektyviai nesusiję su sutartimi ir teismas savo procesiniame sprendime dėl jų gali nepasisakyti¹⁰.

Vadinasi, nagrinėjamu atveju nenustačius banko neteisėtų veiksmų, kaip būtiniosios civilinės atsakomybės taikymo sąlygos, kitos civilinės atsakomybės sąlygos (šiuo atveju - priežastinis ryšys tarp pareiškėjos žalos (8 949 GBP sumos) ir neteisėtų veiksmų) nenustatinėtinos.

Vadovaujantis nustatytais aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tai, kad banko veiksmai įvykdant pareiškėjo Ginčijamą mokėjimą vertintini kaip teisėti, taip pat į tai, kad nebuvo nustatytos būtiniosios banko civilinės atsakomybės taikymo sąlygos, darytina išvada, kad tenkinti pareiškėjo reikalavimo ir rekomenduoti bankui kompensuoti pareiškėjui jo nuostolius dėl įvykdyto Ginčijamo mokėjimo – 8 949 GBP, nėra teisinio pagrindo, todėl pareiškėjo reikalavimas atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. gruodžio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-478/2011; 2012 m. kovo 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-94/2012.

¹⁰ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-107/2010.